

PHAN-KHOI

Về học - thuyết

CÁI ÁNH - HƯƠNG CỦA KHÔNG-GIÁO Ở NƯỚC TA

VII. — Về cái thuyết Minh-dire-lan-dân

Mấy trăm năm nay cái thuyết minh đức tân dân nó làm hại cho si-phu nước ta nhiều lắm, như là trong thời mà khoa-cử tranh-hành. Cái hối còn dương di học thi người nào cũng nhầm vào hai chữ « tân-dân » đó mà ôm những cái hy-vọng hão-huyền, cứ tưởng rằng mình ngày sau sẽ làm ông kia, sẽ ra kinh bang tể thế, rồi mình sẽ « thượng tri quản », ha trách dân » làm nên công-nghiệp, ghi vào thanh-sử đến đời cõi; không ngờ thi không đậu họa, rủi ro nên thất-vọng, thiếu đều ngã ngừa người ra, tuy chun xuôi-lơ và bùn-rùn. Còn người nào lúc thời, thi đậu, ra làm quan, thì lại ý ràng mến bấy lâu dà có công-phu minh-dức », nghĩa là mình đã học giỏi rồi thi bay giờ cũ việc « thô sơ học vụ sá-hanh », chờ có lò chi? Bởi vậy mới có những ông thương-tho bộ họ mà chẳng hề làm chay bốn phép toàn: thương-tho bộ binh mà cả đời chẳng hé biết đến cái lưng con ngựa ra sao, cái cõi của khai súng là gì. Mà rồi ông quan nào cũng như đức Thương dế cá, nghĩa là toàn-tri toàn năng cá; bùa này làm Đốc-học, tác-thánh cho mồ-mồ nhân tài; đến mai di làm tướng đánh giặc, coi muôn binh ngàn ngựa; đến một di làm Bằng-lý, coi việc bắt cõi, dào sòng hay là đắp đê, là việc của mấy ông anh-re-nhó. Trời ơi, giỏi quá!

Trong cửa đức Khổng cung-cô khoa-chánh - sỹ, học về binh, hình, lê-nhạc, chẳng phái-không; song người Annam là sau đây lại là hối mòn dồn dập của Khổng-tứ-núi, không cần học cung-biết; cứ mình đức tân-dân ấy là dù!

Cho đến ngày nay dẫu như học tây, người ta cũng còn vây nhau giữ cái quan-niệm ấy. Tôi hãy nghiệm xem từ những việc nhỏ nhó. Ở Trung-ký, khi tôi đến chơi nhà anh em quen, thấy

(Xem qua trương thứ tư)

Bức thư ngờ cùng mày bạn thanh-niên tho-ký sở Thương-Chánh Nam-ký

Thưa anh em,

Được tin quan Giám-đốc thiệt thòi sở Thương-chánh sắp qua Đông-pháp, chúng ta nên nhắn dấp may mắn, nhắc ngài lại vẫn-de dâ yêu cầu, mà ông Hội trưởng Hội Ái-hữu ủa chúng ta dâ dem tinh cung ngài trước khi ngài về Pháp.

Nết lai các công sở trong xứ Đông-pháp, hoặc dưới quyền quan Toàn-Quyền, hay là quan Thông-Đốc; như sở Tao-Tắc (Travaux Publics) sở Biên-Bảo (Postes et Télégraphes) sở Võ Tuyên Biển (Radiotélégraphique), nhà nước có mở một lớp riêng ở trường Cao-Đẳng Hanoi cho thợ kỹ thi học trong hai ba tháng để làm chức « ngang ngach tham-ta ».

Duy có sở Thương Chánh cũng thuộc về quyền quan Toàn Quyền, lương bổng và học thíc của các viên tòng sự cũng tương tự như các công sở khác, nhất là công việc có nhiều lè luật rất khó khăn, cần phải có học mới tham-học được mà nhà nước lại chẳng có doái hoài đến như các sở trên đây; chẳng có ngô ngàng đến tương lai của anh em mình.

Bây giờ nhà nước mỗi năm mở một cuộc thi Thuc Hanh (Culture Générale) để chọn các viên tòng sự ngạch trung (Cadre Secondaire) lên ngạch thương (Cadre Supérieur) song phần trùng tuyn rất ít ỏi mà nhất là anh em thi kỹ sở Thương Chánh không mấy người được cái hông phúc ấy.

Vậy anh em chúng ta nhân dịp quan Giám-đốc thiệt thòi qua, em cùi hai người người thay mặt em vân dâ dâ trình bày cho ngài một lần nữa, vì ngài có hứa lúc trả qua ngài sẽ dem ra mà xét lại, trước sau, ngài lưu tâm đến vân dâ, mở một lớp Cao-đẳng sở Thương-chánh cho anh em chúng ta thỏa lòng trông đợi.

Vâ lai trước kin sở Thương-chánh đã có đặt một ban riêng dạy mồi búa chiêu cho các thợ kỹ học luật lệ, đang thi chép tinh tâ, mà đến nay cũng đã tiêu di đầu mất rồi.

Mong sao các ông Hội Trưởng Ái-hữu, các anh em đồng sự

ĐOÀN THIỀN TIẾU THUYẾT VÌ BỐI ÉP DUYÊN

Né bá nò, lối có nghe
tảng ba Hảo nò nói chuyện
lại rằng: nò di báu lúa
tren Cholon nò cò nghe
tin con hai Nguyễn ở đâu
trên miệt Saigon. Mùa chưa
biết chắc nò ở ăn nhà nào?
Chờ còn nếu mà nò còn ở
lần quẩn lối Ban-hiệp-My-
tho đây thì làm sao mà trốn
cho khỏi? Nếu nò ở nội dày
dầu cho nò có giỏi lắm thi
cũng nội trong chừng 11,
12 ngày thi mình tím cũng
phải ra chờ cò lè dầu mà
đến nay tính lại gần có hơ
một tháng rồi mà biệt tam
biết tức di.

Ôi! thời mà, ông còn
nhắc đến nò làm gì đó. Nò
cò phải là con, là cháu
gi của ông đâu mà ông
phòng nhá. Ông mà cò
biết thương yêu ai mà nói
cho thêm mệt!! Phải chỉ
ông là người ta thi cò dầu
ra cờ tác như vậy!

Hừ, mẹ con bây thi cứ
đủ thừa cho tao hoài. Hồi
đó tao nò cò dè cái ý cũa
cái con kỵ khôi vây dầu.
Tao mà gá nò chò dó là
cố; ý tao muốn làm sao
ngày sau con cháu có già
cư như người ta, mà lò lam
ăn lập nghiệp với đời. Nên
gặp cái chò giàu cò mà lại
ít con, tuy là nò nói không
ưng mặc dầu, chờ mìn là
bản phận làm ông lâm bá
của nò, thi phải công tiếp
nò, chờ còn dè cùo nò lỵ
chọn lựa lấy thi nò cò biết
cái gi ở đâu? Minh cũng
tinh nêu nò cò chịu ưng chò
đó thi ngày sau nò sẽ sung
sướng cai quản của Lò. Cho
phải chỉ mà ép uồng con
chau vào chò tui hén gi sao
Mà ngày nay nò lại bùi nái
tháo trong mà lâm sự xấu
hồ như vậy.

Ú, tôi vẫn biết mái!
Ông có tánh cư bo bo lo
biết cò mấy người giàu có
tiền bạc cho nhiều, nhà
cửa cho lớn, vườn ruộng
cho rộng là sung sướng là
sang trọng, cho dầu cò kè
cái duyên nợ của con cháu
chút nào. Miêng hè kêu là
nhà giàu, tài cho là xứng
dót vúi lết, là lữ lết, chờ
ông không tưởng cái giàu
nó cò khi cùo dè tên nhục
nhà hơn những người cùm
cụi kia sao.

Hai vợ chồng của ông
Hội đồng Phan-kết-Ngoe
đang hàn soạn cò eo nhau
về chuyện cùi đưa cháu
ngoại minh bỏ nhà đi trong
một tháng nay đó. Bà thi
nò tại ông sao ép cháu
minh. Nên mới có sự bỏ
nhà ra định ứ vây. Ông thi
cùi nói làm như vậy là
làm việc bô phao. Hai ông
bà cùi đang nói chuyện
Thinh lanh cùi một người

dàn bà, vóc vạc chứng trên
ba mươi tuổi ở ngoài sáu
tương hả chạy vò nhà trông
ra luồng như là cùi đều chí
nguy cấp. Đầu cùi thi rót
núi vò vừa tới nhà. Hai ông
bà cùi kip hồi, thik kip người
dàn bà áy thòi tay vào túi
lấy ra một xấp giấy cầm
dura cho ông Hội đồng và
khóc nót nò. Ông Hội đồng
lật đát dò ra xem coi đều
chí cho biết, le ra là cái thư.
Ông dò ra chua kip đọc thi
bà hội-dồng liền hỏi:

Cái gi vậy, mà con khóc
coi bộ buồn rầu vậy con?

Thôi hỏi cái gi, dè tôi
đọc ra dây rỗi nghe mà!
Ông nói rồi lèa đọc thư:

Saigou le 7 Octobre 1929.

Trước con trọng kinh
chúc thám nòi, ngoại hoi
bên đều được bá niêm gai
bão. Sau thám bà con cù
bác đều được khương an
và thám mà được vạn sự
như ý.

Thưa má kề từ ngày con
vung lòi, ông bà cùng má
má con dem thân xuất giá,
con lâm phen tò nòi thiêt
thời của con. Má than ôi!
mỗi lần mà con cù muôn
thở đều chí di nòi, thi
đã bị má rầy ông chửi
nhieu đều quá ứ thám iê.
Con nghĩ lại cái dời xuân
xanh của con từ thuở bé
cho đến lúc 18, 19 tuổi dầu
thì cùi tui hò như cái hoa
kè mòi vừa dua nò khoe
máu, thua kip buồng sự
thanh nhàn, dà bị lâm tay
thô tuc kia nò chà ném. Thời
thi cùi chí má kề. Từ ngày
má con muốn làm cho vùa
lòng má và ông mà con
dành đậm môi chíu dám áu
xói. Thời thi tha hò cho
mặc tinh họ dày xát, mặc
mòi thê này chuyen nò. Đá
không dẹp phản duyên tra
má lại cùi dura dập vào
mòi, nòi me chong ha khắc.
Ông bà mà ôi! con mà
má dè bước ra di dây là cùi
cố ý liều cho rót một kiếp
phù sinh nhơ hòn này mà
iam cho vùa lòng má và ông
cho cùi cái kiếp sống thừa
của ion dây nò dây đưa
qua ngay tháng thi càng
thêm kuô thán mà lại thêm
nuoc lòng mà và ông. Bay
giờ ion kaong cùi có cái
hi vọng gi là muôn sống ở
trêncái cùi dời nòi tất cả.
Cùi nòi biết cái lời tục
của miệng thế: áo mặc sao
qua khói dầu? lầm chờ.
Lao con mà cùi cha me là
con hù công già ty như cái
cave cá không án mui cá
trong, con không nghe lời
cha me trâm đều con hù.

Mà ôi! ông ôi! son vàn
lâm phen cùng suy cạn
ngiả lâm rỗi, đã biết ông

Nay kinh bái tho,

Thị-Truô'ng tiêu-tức

Ngày 12 Octobre 1929
GIÁ BẠC 10 F. 75

GIÁ LÚA
(kè 100 kilos)

Vinhlong	8.28
Gocong	8.68
Baixau	8.60
Bacieu	8.68
Cambodge, thứ trắng . . .	8.21
Cambodge, thứ đồ	6.91

GIÁ GẠO
(kè 100 kilos)

Gạo số 1	13.26
Gạo số 2	12.61
Gạo số 2	11.91

TIN TÀU

TÀU TỐI
Ở PHÁP SANG

Compiègne 12-10 17 h.
Lt St Loubert Blé 13-10
Portbos 15-10
Cap St Jacques 16-10
Linois 20-10
Chenonceaux 29-10

TÀU VÀ NHỰT
Général Metzinger 25-10

Ở BẮC VÔ
Clau-le-chappe 13-10
Cap Padaran 14-10

TÀU CHAY
SANG PHÁP
Angers 14-10 10 h.
Cap Padaran 19-10
Général Metzinger 29-10

TRUNG VÀ BẮC
T'lande chappe 17-10
Compiègne 18-10

TÀU VÀ NHỰT
Portbos 19-10
Lt St Loubert Blé 17-10

Or cha me sánh tây non
biển, biếu sống thi bay
sóng, biếu chết thi bay chết.
Má than ôi! về cái gi thi cùi
mong con vang theo ý được
chó cùi về việc hòn nhơn
là cái sinh mạng của con
người trong buổi xuân
xanh. Má lâm sao chíu cho
được. Nên hôm nay mà con
di dây là cố ý con muôn
tò nòi bát bình của già
dinh thường bay áp chế
về việc hòn nhơn. Tốt hơn
là cái kiếp của con chíu
chíu buôn di. Toga may
ngày sau bọn chí em của
con người nòi chưa có nòi
gi nghĩa. họ lavy đó làm
gương mong khôi nòi thiêt
thời như con ngày hôm
nay dây. Thi không có chí
bằng mà làm cho con hòn
phù vui cười nòi chinh suố.

Nó đến dây cũng dù
nhều rỗi, không le cùi theo
hoài cùi thêm vô it. Chờ
theo cái hoài cảnh của
cùi trong cái buôn này dầu
cho giấy thiền, viết óp con
tả cùi không hết cái nòi
thêm khòi con.

Thôi con làm it hàng đơn
sơ cho Má và ông, bà rõ
hấy bò phúc cái chuyen di
kiện thua và làm kiêm con
đó. Đề cái trai nòi cho rã
rang ấy mà lo bao bợ mấy
em con thi là thường con
rõi đó, con mà viết cái thư
này dây là cái giờ của con
đã sắp từ giã cái chon trân
gian eay nghiệt nòi xin má
và ông chò nèo vì con mà
buồn rầu vòi ich.

Nay kinh bái tho,

Cái ảnh-hưở'ng của Khổng - giáo ở nướ'c ta

(Tiếp theo)

Cái thuyết minh-đức tây-dân
nòi lại làm hại đến cùi-và dân-chung
nòi. Tôi dò nói trong bài
trước, nòi tạo ra được một lú
dàn hòn, chí biết chịu cảm-hóa,
chí biết trọng lòn mà chór.

Hồi sau khi Tây hòn sanh
mắt ròi, ở các miền nhà què
miệt Luc-tinh có nhiều chỗ
rằng tiền sanh chưa chết, hay là
chết ròi mà dò sống lại (!), độc
giá chacr cũng có nhiều người
nghe thấy, song cùi ai nghĩ gi
chẳng? Đó chính là cái ảnh
sáng dòi Rayots lan-neur của
cùi cái thuyết minh-đức tòn
dàn nòi ròi nguy xai láy.

Cái thuyết ấy liêng là buộc
cho hết mọi người, song bài
trước dò nói ròi, chí có ông
vua mới cùi quyền tàn-dàn mà
làm tròn được, thành ra chí là
một cái học thuyết riêng cho
vua (hay là quan to), cùi dàn
ở dưới không dòi. Bởi vậy
từ xưa đến nay cái lòng dân
Annam minh đối với sở phòn
của nước vốn không phải là
người lành mà tự nhiên cùi ra
người lành. Vì họ nghĩ bón
phản dàn hòn nên họ cùi dù
gi đến cái công cuộc tri quốc
binh thiên-à dàn mà nói cho
mất công; song trong lòng họ
sốt-sắng lòn chór, họ hằng ngày
cầu trời khấn phat, trông cho
cùi ông thành - chùa minh quán
ra đời, cùi ngài lòn sòng cái đức
ngài trước di, rồi ngài cảm-hóa
một cái, ấy là chúng tôi dòn trờ
nên mới sát-rat hết!

Hồi trước, dòn Thành-thái ở
Kinh-bò, hái xong luồn dòn
chơi thả cửa, mà khì ngài
ngu vò Saigon, ngay ra Hanoi,
thien hòn cùi kinh-mèn hét lóng,
nhieu ông-già bù-cù thay phòt
qua bóng ngài di mà động lòng
nước cùi vua xưa, dòn-nòi nhò
hai hàng nước mát. Cho đến
ông Cường-de năm hép bén
Nhirt-Bón, mà ở bên nòi cùi
còn kí dám thấy vi bê-ha lóng
lai ấy trong chiêm-bao. Nòi chí
phải, cái ngài bị ứn ứn tát hòn
di, là từ lúc dòn Khái-dinh sang
Pháp vè.

Cùi trông lòn! Cùi ngứa mặt
ngó! Ngày nay hòn trông lòn
quán chủ ròi, thi người ta lại
trông lòn anh hùng.

Nghé tiếng Phan-Bội-Châu,
Phan-Chau-Trinh, bagy giờ cùi
Nguyễn-Ái-Quốc nòi, thi người
ta trông rằng nòi một người
trong mấy người ấy cùi dù lấy
nước Nam lại được, cùi lung

Khong-giao.

Phan-Khai

DAI-PHONG-CÀNH KHÁCH-LÀU SAIGON

Là chỗ sạch sẽ hơn hết, Lue-
casu qui khách công đều biết rõ.
Nhà tiêu, nhà tắm, ại trong phòng
điều hòa lòn bằng thang máy,
cùi chờ để xe không-inkien.

G ả tiến phòng

Hạng nhứt phòi trước.. 3500
Hạng nhứt phòi sau.. 3000
cùi mới mòi ròi do cần phòi ở
tại đường Farmolic, một cần
ni là một cái phòng, nhà bếp,
nhà tắm, cầu thang máy đều có đủ,
hơi là ứu ai thanh tịnh - cùi
còn dòi xai.

Phòng dòi, dòn ngày đêm 3500
Phòng tiêu lòn ngày đêm 3000
và có phòi cao muota, dòn ròng
nhà: bùa, gác, tò, duong, van
nhà tắm, nhà tiêu, đèn điện, tè
n ứu một tháng là 60.000.000 francs
3 chò 80 phon.

Ch - nhon

- Nguyen-Phong-Canh

Hàng DÉTHIL VÀ CÔNG-TY
29, Quai de Bé, giaque Saigon
(vường me sòng S-igon gún đầu cùi Móng)

Bồn hiệu lòn ra tại Saigon trên BỐN CHỤC NĂM,
chuyên ròng vè việc bán và cùi nhà máy xay lòn dù cù
từ o lán sáp lòn, hiệu A. SCHULE, o Hamburg (An
la mèn) và cùi có dù phòi tung vè việc nhà má như:
Cùi gao trắng, cùi gao lòn, ban lòn lòn, ban sòn, ban gòn,
gòn, già tròn, thang cao-su, tòles, manh manh v. v.

Tai hòn cũng có bồn nhưng cùi chà - dòn cảng
(-mow) là thà dòn sòng - hiệu: A. B. C.-UTO-RE-
NAULT WOLF (diezel). Ma tòet tòi, cùi tòi, chí người
cùi má nòn, mà dùng, dù cùi lòn nhò, tòi mìn lòn sáp lòn,
Cùi cùi má cùi, mà bùi, mà tanh, mà tanh, mà pompe
nước, mà ghe, mà tanh, mà tanh, mà mìn lòn, mà
et not hiệu 'rooke' (Anel -rie).

Tai hòn có sản hai ông kí sir cùi chuyên lo vè
việc ròng má, qui vị phòi rõ ràng: Dòn mìn là dòn tòi, cùi ròi là cùi
hòi, ... cùi chà chung phòi bồn hiệu muốn thòi loi
chò nhiều. Dòn cùi bồn hiệu bén ra toàn là dòn chè tai ÁU-
CHÂU, chí chà chung phòi dòn lòn tai day.

Qui vị muôn hòn dòn chí xin cùi viết thư cho hàng
Dòn qui vị sè dòn vía long.

Hút không
khô cò.

Người Annam
rất ưa dùng.

Thuộc diêu TAM-SAC

NATIONALS

Hút không
khô cò.

Người Annam
rất ưa dùng.

DÂU CÙNG CÓ BÁN

DAI-LÝ:

Hang Cie de Commerce & de Navi-
gation d'Extrême-Orient - SAIGON

IDEAL PHOTO

74, Boulevard Bonnard Saigon

Bồn 74 m với cùi nhiều thiêng-nghé, chuyên mòn
ám tòi các thiêng-linh lòn, thiêng-nghé, và làm thiêng-re ra
ón dòn mìn cùi den sépis, sanguine và couleur, cho màu rất
tinh-thần.

Xin qui vị chiếu cùi, bồn tiêm rất da tòi.

Thòi vòi mòn dòn xin gòi cho:

M. Bùi-Vân-Bón. — 74 Boulevard Bonnard Saigon

CHÚA DỨT HƯƠNG THỀ

XV:II

HAI BỨC THƠ

Tiếp theo

Bà Trương-vân-Quế, năm một
minh với ngọn đèn xanh vừa nghĩ
vừa khóc cho thân thể của mình,
lúc đây lường tam lại càng không
tàn, mình là có một người thắc
còn với người sống?

Xưa nay minh vẫn biết cái tri
tưởng không cùng dù cho là tội
“Mình cũng biếu cái chủ trinh
của người dân bà chàng phải giữ
công khôn phải dâng cho là
nội cái việc làm vật chất cho
trong sạch là dù. Cái tri tưởng

kia mới là tội ác lớn. Song cũng vì
mình đã ở trong một cái hoàn
cảnh vật chất, thì sao cho khôi
thien trọng về vật chất. Cũng
như có cái vật chất nó làm cho
mình có thể chứa tội rằng đối với
một người không tinh thần, có
bên phái vật chất càng nghĩ là
càng nhơm, như minh đây, thất
của người dân bà chàng phải giữ
người vô tội, song minh cũng di
vem một cái vật chất rất trong

sạch, mà đổi dài lại, tuồng cung
và rồi.

Ai ngờ, ai ngờ đến nay...

Bà Trương-vân-Quế đương ngồi
thì lại nghe chuông cửa ngoài
rõ ràng, trong bụng tưởng chẳng vè,
hỏi lấy làm là sao hôm nay sảng
vè rồi, mà chiều cũng còn trờ lại.

— Thưa bà có thơ...

— Dưa đây coi

— Thưa chư bà dem thư nói
có bà ký tên mới dặng.

Vì không muốn cho đứa đây tò
gái thấy mình khóc nên đứng dậy
nó nói:

— I được, Biểu chờ tao một
chút. Tao xuống ngay bây giờ.

Lật đật rủa so cái mặt, lấy khăn
uộc dập trên con mắt làm cho
mắt đau hại bén trùng, chán
ảo lát nhưng vào mà đi xuống.

Ký tên xong, lấy bức thư nhìn
ngoài phong bì, thì biết là của cha
mẹ chồng gửi:

Bruxelles 10 Septembre 1926

Con,

Bà mà gởi lời thăm hai vợ chồng
con mạnh giỏi.

Dưới này cũng thường. Lúa mà
không có chuyện chi lạ.

Sau đây bà mà nói cho con biết
một việc: việc này cần kíp làm,

con phải liều lập tức.

Bà mà ký tên.

Bà Trương-vân-Quế đọc xong,
chỉ dùn vai cười.

— Sao cũng được!... Người đó
cũng con nhà giàu sang từ vè,
chẳng kém chi con, nên ba...

— Hai, biếu dem cháu cho tao ăn.

Cái buồn của bà Trương-vân-

Quế lúc này giờ nó đến chỗ “vô
ngón”. Ngồi làm thành ăn chào
như thường, không nói một tiếng
không chảy một nụ cười

mặt. Ngó cái thư của bà mẹ

chồng, thì phát túc cười, nở

tâm sự mình lại không thể nào
không khóc.

Trương-vân-Quế ở ngoài, dù vè,
thấy vợ già ăn không hỏi, chạy

tuốt lèn lèn, xách cái valise

vào nhà xuống rồi nói:

Người đó cũng con nhà giàu sang
lùi, chẳng kém chi con.

Nói bà mà nhất định để cho
thằng hai nó đem me con người ấy
về nhà ở với con cho phương tiện.

Bà mà nói gởi con biết và cho
con hay một lần nữa, thi bà mà
sẽ tên tính.

— Tôi đi Phan-rang bốn, năm
bữa mới về..

Nói chưa dứt lời, vợ chưa kịp

hở chi hết, thi đã bước vào tội xe,

bà Trương-vân-Quế kêu với :

— Nay, có thơ bà mà gởi tên

nói chuyện gấp đây này...

Trương-vân-Quế trả vè, xem tho

coi bộ tư nhiên, không có chi vui

mà cũng chẳng có chi lè lè là

Bà Trương-vân-Quế hỏi :

— Minh tình sao?

— Sao? Cha mẹ hàn sao, phản

minh làm con thì phải tuân theo

bé... Thời tôi di.

Xưa nay, tuy đã từng quen với

cái tình hình khinh bạc của chồng.

Song chuyện này nghe ngã dựng
nói tự nhiên fan nhân như thi, thi

bà Trương-vân-Quế sao như

tuổi iай một vật chi mà tròn

ngay vào cuống họng.

Tiếng xé hơi chay da va rời, mìn

ba ta cảng vần cùn ngồi trờ như

tường đá.

Ngồi vậy một hồi lâu mới xây

lại biếu con dây tơ giai

— Hai, ra kêu anh bồi, biếu lên

dù phòng, trái aras mìn, quên trước

cho sạch sẽ dặng bà có tên nghỉ.

Lên lầu ngồi bên bàn bối tóc,
ngó vào trong gương rồi tự hỏi:

Soi gương mà có thiện với người
trong gương chàng?

Nghĩ đối với một người như th
ì ấy, thì mình ở lại thế nào cũng
không sao.

Ngồi im ngắn cho cái học Áu-
tun của họ! Hồ viếc chi Áu-tun mà
lợi cho họ thì họ đã vđ trán mà nói

“dầu ốc tây Annam làm sao

mà hiền dặng; còn như việc rào

mà ẩn ở theo lối Annam thì vui

cho họ, tuy họ, vui cái dục-lâm

của họ, họ đã sụp mất xuố

g nói nhò nhò: “Phong tục ông cha

của mình như vậy mình cái sao

được bây giờ.”

Coi như chuyện vừa rồi đây.

Quyền cha mẹ? Ông cái quyền

này theo lý tưởng của họ, thì nó

chỉ hao chê ở nơi cái việc cho

con trai cưới vợ là cung.

(còn nữa)

Lưu Bá-Ôn bán bùa, tôi bán thuốc.

Người ta có câu rằng: “Thuốc cao đơn huyền lùn thùn
tiền cảng khái nenchì thương bay bị quản lây bay
thuốc đổi đời, chẳng những lấy tiền của người, lại còn
làm hại đến sinh mạng chúng ta. Vì người đời không
tất cả thương bị sai lầm đều do bởi lối ấy. Bởi
vậy nên cái chứng tái夭 kinh hồn hảm hố thật là chua
chán ghét người ngay, cứa hổ sú chưng xác, o công
khai rõ bùi sánh, vì chẳng khác lồng phùng súng lún, cái lối nói: “Tàu

khô biến... khai chung có chí là quá đáng vây.

Chủ nhau tiếm chung tội xưa tung được người dì nhau trao các phu
tuân mâu nhém. Nghi rằng có của qui mà chỉ để trong nhà, sau bàng dense
ra dâng cho công chúng. Chẳng nài khéo aboc, vúu liêng, hết ý xét tra
lromo đỗ mâu nhém lya huoc thât ôt mâu luân thành hoan tan, dâng dâ
cung nghe danh, binh binh đều thấy công hiệu. Tuy ngayras ốp đón nay,
kháp cả thế-gian ai cũng nghe tiếng, người nào dâng uống thuốc của chún, tôi
bất kỳ là đưa cao bay là hưon súng, cũng phải tung tung lồng đường
Thật là không cảnh mà bao, không dâng chay, vì với lối già thuốc
đổi đời chẳng biết sao mà nói dặng. Các thứ thuốc của Bùa-hiệu chế
cô nhán... Sứ-tử ngậm trà-trầu, nút nhung là 1. — Đầu
tri phong kỵ nrm... — 2 — Nước hốt hốt lót thành thi dịch. — 3 — Hoàn chira bình kít trắng đk. Lại thêm nhữ g món thu
lộ lồng, uống vò thấy mạn' tức khắc như: Bùa h' đổi lanh đơn
nước chira nharc rắng, thuốc ho, nướ' an vị tiêu thuc thuc' án
thuốc bùa vò, phu khoa cung' nga bùu kim đơn, thuốc sán-hùu
v'en tinh hòi xuân, thuốc tân cam Ich, thuốc tri-binh h'ue liêng
mỗi mồi đều hiến nghiêm phi-thuong, gọi ràng nước e cao. Lộ nhanh
dương... cũng không có chí kêu là khem thái qua. Cán, thứ thuốc này thật
là khinh thành cùa đời có một khóng hai. Chẳng tái sú công chúng không
biết tên mồi vào như báo đê cho ai ný săn lện đường h'ết tham.

Viết... Đồng: THOAI-DU - DU-G sán-ch'. — Đại-Lg đoc-
quynh & Saigon: Hiệu TINH-LQI 24 Bd de la Somme. — Chi
-Am Nam-Vang: Hiệu VAN-AN-BUONG. — Tiệm nghành
Chợ lớn Hiệu HIẾP-AN, rue des Jardins.

COLE CENTRALE DE COMMERCE

18 - 20 Rue Thomson. Saigon

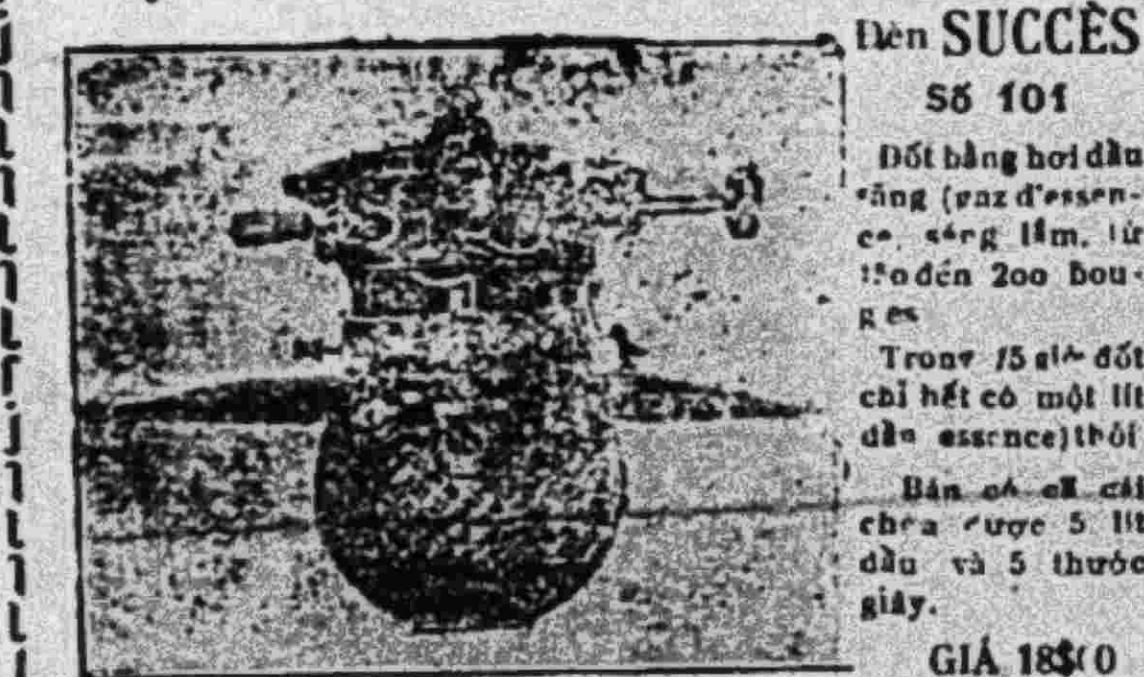
TRƯỜNG DẠY : Bán-tienda, thương-mại, ngân-hàng,
đánh-máy-chết, viết-làm, chở-Pháp, chở-Anh, Glac-en-zak
Bán-cáctrường oce-dâng thương-mại.

Trường-khoa-khoa-học-sinh-giỏi,

Thư-và-mandat gởi cho Monsieur Trần-Mạnh-Khoa
Directeur del'Ecole de Centrale Commerce.

Đến-trường-linh-linh-làm-công-việc-số-nhách.

ĐẠI-ICH 29. BUỒNG TÔNG-DÓC-PHƯƠNG CHOLON

Đến SUCCÈS Số 101

Đốt bằng hơi dầu
đắng (enz d'essence) súng lún, từ

10 đến 200 bou-ges

Trong 15 sít đốt
chỉ hết có một lit

dầu essence) bò!

Bán-oh-eil-aii
chay-euy 5 lit
dầu và 5 thước
giấy.

GIÁ 18\$0

ĐÔNG PHÁP ĐỊA ỐC NGÂN HÀNG

ĐẠI-LÝ SAIGON

PNOMPEH

Bd Da-de L g-eg-3, Bd de la Somme - Bds Sa-n-n

HAIPHONG

Bd Bonnard - 1 rue E. B. Fran is Garnier - Rue Read

Marichal Joffre.

Máy ngắt có thể vay mượn m't thèn ài, đit-ct, vayng, lùn

chi vay rất dễ dâng, cách trả tự ý người vay chọn, muốn

trả từ 1 cho đến 10 hay 15 năm cũng được.

Thí dụ:

Vay trong năm năm thi 1.000p00 phải góp 22p00 một tháng

cá ván lót:

5.000.00 — 112.25 —

10.000.00 — 23.30 —

1.000.00 — 14.35 —

5.000.00 — 71.80 —

10.000.00 — 143.50 —

1.000.00 — 12.00 —

5.000.00 — 60.00 —

10.000.00 — 120.00 —

Al ai cũng có thể xin góp như trên này, dù số tiền vay nhiều để
bao nhiêu cũng được; nếu không muốn trả góp mỗi tháng th
hì chia mỗi năm trả một ít tùy sức của mỗi người.

Xin mời các ngài có đến hỏi thè-lê bao giờ đối với các quý khách

chẳng tôi công hoàn nghiêm rất tử là, dù các ngài chưa cầu tiền

cũng xin cứ lại hỏi thè-lê cho biết.

Qui-ba

Chân-đi

Chân-đi

Chân-đi

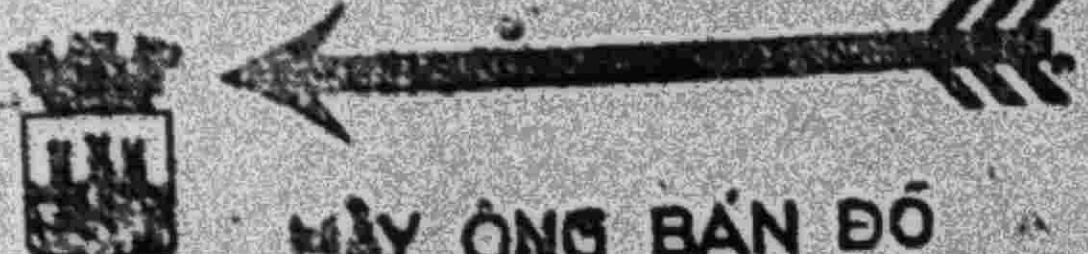
Chân-đi

Chân-đi

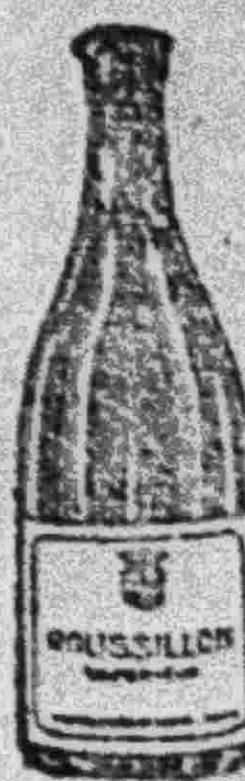
Chân-đi

Chân-đi

Chân-đi

MÂY ÔNG BẢN ĐỒ GIA VỊ VÀ BÁN HÀNG CỘM

J. ESPERIQUETTE
VINS LIQUEURS SPIRITUEUX
155 RUE D'ESPAGNE SAIGON

LA RIZERIE MODERNE
159-161 Boulevard de la Somme — Saigon
Bán gốp

Thưa Quý ngài,
Trước khi quý ngài muốn mua một cái nhì máy xay gạo
bát luân lớn nhì, nên xin nài cho dặng đi xem nơi đây, 6
xay rồi; mà xí giao-kèo, kèo sai ; là mòn.

Bát cát trên 80 cái
rõi lớn và nhỏ
diện dặng vừa lòng
quí khách.

Làm Uai - Lý
độc quyền bát mày
xay lúa và mày
(rotors Di-sel)
bên Đức - Quốc
biệt Otto Lentz
và Koerber et
Naumann.

Máy mìn-o-compe iay nước và rỗng; lớn và nhỏ — chạy
bằng dầu cũng rất dễ dàng, ít hao dầu mỡ.

Máy đứng và nằm khỏi đất tên, chạy ngồi — Máy hơi
(machine à vapeur), lò lửa (chaudière).

Máy có rỗng tại hàng luân luân.

Mời lại Thiết hay

CO BA XUÂN

Tiệm hàn lâm Lương của C. BA XUÂN.
Lav hoi BEKA đền kinh lâm hứa nhứt,
Nhìn uống biêt hay

Tiệm hàn lâm Xuân (Lao nhin vò) 3 đền tron bô. — Ngõ Khoi sát thê,
đền tron bô — Phuoc linh trung duyên (Lé-Đông sáp Phuoc-Kieu) 4 đền tron
bô. — Nguoi-Thanh Bi vui nhon ma dua chong, 2 đền tron bô. — Vi-hinh nê
hau dien than, tron bô moi dia. — Phuoc-Ngoc-hoa (Đền-tuyet) tan thê
dien tron bô. — Tam tang vuat tiec, 1 đền tron bô.

Còn nhiều tượng nữa sẽ lại

Công ty dù hàn lâm: BEKA O-EUN, VIC OR à PATHÉ
nhà hàn lâm Phuoc-kiu, Tien-thien Linh Ban, Cung Lac Bay,
cung Lac Bay, Hoa Van, Thành Ban, Linh Ban
Món hàn lâm mìn-hat, va se mìn, co nai ba bánh
và 1000 cái mìn mìn dẹp biếu L.V.D.

Lê-VĂN-DŨ

Cycles & Bicycles

RÂM LÈ

Rue Sébastien 22 — 24 Saigon Tel. N° 519

Phát ra đòi

Người phán trả hay buôn lồng
thoát tinh dại mà phải abùn biết
nhóm ay. Ai rùi vuao các chung
ly, nhất là biếu giùm huy tên dinh
Sư Nguyễn-Trọng-Dạm
N° 258 rue Chasseloup-Laubat
(Saigon)

xin tiền tri, thi biếu chung dà tên
trai, mà chờ người lai thăm mảnh
khuô.

Mó'i lại

Địa hàn tiếng bắc nhieu thê
hết hay. Đại-lý dạo-quyền hàn
bo bá hàn tại Nam-Kỳ ; Pathé,
Victor, Béka, C. nhieu dia Béka
Việt, Kép nhieu hàn.
Bán tại tiệm: ĐO-NHƯ-LIỀN
91-93 Đường d'Espagne, Saigon
Điện-thoại: 609

Các Ông chia xí hoi nén chì
CARROSSERIE PEINTURE
Reparation Mécanique

Saigon có một tên Nao-dlep-
Thanh là có phòng kiêm công, avo
xe hơi thiết tốt và mau, sửa dùi các
thu máy xe hơi rất cần thận, đóng
thuốc xe hơi rất mau, sửa dùi
lỗi máy xe và so ném (rapotes et
sauves) có ducachitatiết ngô Sáng
dưa làm chieu iết xe, không maticous
chờ đợi. Charger bien accu, bão
lanh dù amper, dùng duy tu.

Các quý khách ở Lục-châu mua
hội công chuyện xe hơi xin việc
thu thương nghiệp, bồn hiệu sẽ trả lời
tùn.

Nam-hiệp Thành
Béka Kép, Directeur
Bd. Galiléni — SAIGON
S. Téléphone n°178
trường xe điện khí Cholon

Có máy hàn Sou-ta, dùi dùi phu tùng các hiện máy hàn.

PHÁP-HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hàng hóa công nghệ và Thủ mĩ-Mil
Tự bồn đèn, dâp bát 50.000.000.000
Vốn của Banque Industrielle de Chine 50.000.000.000
Số tiền dự trữ 22.000.000.000
Ông Griolet chánh-châ báu tri-ty của hàng bạc Paris và Elba-
lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : Dr Céleste. Ông
quản-ly : ông Carrère.

Dựt cho chi công Paris, -- Lyon — Marsville — Bắc-Kinh —
Thượng-Hill — Thiên-Tân — Huong-cảng.

CÁC SỞ ĐẠI LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP. — Hải-phòng — Hanoi —
Nam-vian — Vinh — Đà-nông — Qui-nhon — Lai-đô SƠ LÂM
VĨC Ở HILL và Thanh-Hoa.

Làm sáu cho công việc thuếo về Ngân-Hàng.

Còn tiều tò khai e thau xuất tu tiển Compte-courtant's and
nhim kinh 3 phần. Gói bạc Đông-pháp. Gói theo tên Langon 901
2 phần ruồi.

Gói tiền theo tên cần-kiem, xin do hàng bạc số định sẵn
lỗi riêng.

Gói tiền vài lấy ra phái có ký khắc, xin hối bằng bạc thi ĐEN.
Chè mèn dời tên và chuyện giấy tờ buôn bán up có riêng
linh bón & traifs a giấy mua mandat giấy thép gởi tiền các nơi
đó thi khác, vân vân.

Hàng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn til sáu tháng tối, mua
chân-châ.

ĐÙ THỦ DÍA HÁT

Día hát bộ kim-thờ Vạn-thanh-ban.

Cô ba Xuân (Béka diễn)
Tân-Thinh (Béka diễn)
Phuoc-Tường (Béka diễn)
Kinh-Sao (Béka diễn)
Tân-thinh (Béka ký trước)
Cô Phùng Hả (Victor diễn)

Vân-hi-Ban (Odion diễn)
Phuoc-Tường (Odion diễn)
Tân-Thinh (Odion diễn)
Thầy-chúa (Odion diễn)
Vân-hi-Ban (Odion trước)
Vân-hi-Ban (Victor trước)

Có máy hàn Sou-ta, dùi dùi phu tùng các hiện máy hàn.
Lãnh gởi contre-remboursement, xin hối mục lục nơi Uông
LÊ-VĂN-TÀI, 42, rue G. Guynemer — Saigon.

(Bán sáu à bón lè)

REDRESSEUR DE COURANT

Là thứ máy người ta sài dùng doi hơi điện Alternatif ra là,
hơi điện or tinu, k'ông con phâi cũn tru máy chí khác nǚ.
Dùng máy này rất tiện, vừ, iè tên, vừ, dè sá không mất công san
sóc nhiêu, lại vừa tốt hơn các nay khác.

Qui khách nên nhớ rằng người ta phải cần Loi điện Contiu máy
sài được đèn roi máy hat bóng.

Tiếp đái hàn hoi, chi dàn cẩn kâ
muốn mua, hay hỏi han điều gì, xin mời qui khách lại:

PATHÉ-ORIENT
10, Boulevard Charner (lục-giờ đường Kinh-Lập) — SAIGON

Vàng, các cụ già thi yếu chịu
rết. A, thưa cụ mai, chúng coi
lên Lập Thạch thuyền xe sớm
nhất, nhân tiền mới cụ di chơi
một tè.

— Độ chí Giáo nó còn yếu,
tôi không dám di dâu ra cả. Thời
đè khi khác. Mai các cụ di sớm

— Vàng.

— Ư, thê ta di ngũ mai dày
còn tên các cậu ấy di chí Dung.
Các cậu cũng di ngũ thời chó.

Cụ nói thế rồi cùng Lê-Dung
vào trong buồng. Hồi-Nam và
Việt-Sĩ cũng buồng màn di nèo.

Lê-Dung vào buồng, đóng cửa
lên giường nằm, có tình-tri mà
không sao ngủ được.

Lửa lâm càng đậm càng nóng,
Bấy lâu luôn những đau long

và ai.
Nắng nát khi càng Hồi-Nam
rắng lời vàng da, vẫn là nát lợt
một khát tình. Chữ tình ấy rõ, sau
này biết có đưa thảo mòn hay

không, nhưng nay thật là khát
mà.

TAM-THÀNH-DƯỢC

1. Trù tê — 2. Bồ huyệt — 3. Giải lao.

1—Trù tê báu nhất mỗi súng cối rết thần hồn, mồi hổp 1820
2—Điều kinh trù bách dài bá. Xây lâm xút roết rết hổ, mồi hổp 1820
3—Bồ hổ lai giài tri nào Lâm việt mết mồi thường dặng, mồi hổp 1820
Cách mua thuốc gởi mandat đà;

Monseur Truong-Minh-Y
Muốn đến bồn hiện Chủ-tịch Tao-Nham-Duong;
do ngày bồn xe lừa đà N° 4 rue de la Gare Hoemon

PHARMACIE SINO - ANNAMITE

THIỀN-HÒA-DU'ÔNG

N° 208, Rue des Martins-Cholon

TIỀC-NHI TRẦN-CHÂU CẨM CƠ TÂN
(Thuốc tân trị chứng kinh-phong)

Thú thuốc tân này có sức giải trừ cả chứng bệnh của trẻ con
và làm cho thân thể con nít trở nên cường tráng. Trong mịnh đàm trê
nếu có bệnh thi uống nó vào trú bệnh, còn bình thời và bệnh uống nó
thì đồng hồn Ich cho thân thể đàm trê. Như y theo cách dùng dà chỉ
trung hoa dê trong bao mà cho uống thi ứng nghiệm như thán.

Mỗi gói giá là 025

THIỀN-HÒA-DƯƠNG
Chânh; Y-học sĩ Dife-Hoa-Duong cầm-kết.

Chuyên bán các thứ bánh

BISCUITS BRUN

là những thứ bánh rất quí

ĐẠI-LÝ :

HÀNG CIE DE COMMERCE & DE NAVIGATION
DEXTRÉME-ORIENT — SAIGON

CÙNG VÌ BẮC THIẾP

Nhà chụp ảnh QUẢNG-CHÂU ở tại đường Jaccard
ngang cầu Xóm-Chí Cholon mờ cửa mới dâng hai tháng mà
đang qui ngài hụt cổ rất đông.

Làm hình rất tinh xảo mà lại tuy theo ý muốn mồi
người, hè qui ngài muôn sao thi chúng tôi làm đồng như
vậy.

Qui ngài nǎo chưa biết danh tiệm Quảng-Châu xin mời
lại chụp thử một lần thi sẽ rõ tài.

Ngoài ra ra nghề chụp ảnh, chúng tôi cũng có trú ban
các thứ đồ dùng về nghề binh.

Ngi y vay rồi gấp chân tay

Hoát nam mới là mồi bị tát
nhưng nang lại ngã.

Và Ván hòi ta tên là chân chong
mời phái, nhưng tui coi là
lai gai trong óc chong vón
mỗi bát ngọt, k' tên coi chong
thuôn.

Có tui ván hòi giài nghĩ
thông thê lùi phản như thế
không bao lâu bông trồng lâu
để nghe tiếng tan canh.

Giót mìn, nganh trống khé
cứu nganh nhá, đã thấy Anh trở
đóng ràng ràng.

Sóng rít, sóng rít rít, đầm xuâ
điều chong không ngần ngo, m
để đón khai tết.

Nồi riêng trên trát nám rít
Nghĩ đợi ván tái thương minh đà
đến xanh ngon mò, phao đầu

bò cẩn, đùi mò hổ sau mò, rít
coi mò để ngã, bún mò mò.

Tu túi đùi khai cát,

Banh xe mìn mò, đùi mò, mò

(Còn tiếp)